

SPIS ROZDZIAŁÓW

UWAGI O ZASADACH TRANSKRYPCJI SŁÓW, NAZW I IMION ARABSKICH	5
SŁOWO WSTĘPNE	7
1. POJAWIENIE SIĘ ISLAMU W ARABII Z POCZĄT- KIEM VII W.	10
Arabia przed islamem — stosunki społeczno-polityczne	10
Muhammad (Mahomet) — Prorok islamu, prawodawca i mąż stanu	20
Koran — święta księga islamu, „konstytucja” i kodeks prawny	26
2. ISLAM JAKO RELIGIA. ISTOTNE CECHY ISLAMU	36
Geneza islamu. Dwa źródła podstawowe: Koran i <i>sunna</i> Proroka	36
Istotne cechy islamu jako religii	43
3. ISLAM JAKO PODSTAWA ORGANIZACJI PAŃ- STWA. ROZWÓJ KONSTYTUCYJNY	48
Muhammad jako organizator gminy muzułmańskiej w Medynie — podstawy nowego państwa. Zjednoczenie plemion beduińskich pod sztandarem islamu	50
„Kalifowie sprawiedliwi” (632—661). Pierwsze podboje arabskie	60
Mu‘awija — twórca „królestwa Arabów”. Kalifat Omaj- jadów (661—750) ze stolicą w Damaszku i wielkie pod- boje arabskie	74
Arabizacja państwa i wprowadzenie jednolitej admini- stracji w całym kalifacie	78
4. DALSZY ROZWÓJ PAŃSTWA ISLAMU: KALIFAT ABBASYDÓW (750—1258) I ROZPAD JEDNOSTCI KALI- FATU. WALKA SUNNIZMU I SZYIZMU	83
Geneza kalifatu Abbasydów i hegemonia elementu per- skiego	85

Rozwój i potęga imperium Abbasydów (VIII—IX w.), jego stopniowe osłabienie (X—XI w.): powstanie niezależnych państw na obszarze kalifatu	91
Omajjadzi w Hiszpanii: od 756 do 923 emirat, od 923 do 1030 kalifat ze stolicą w Kordobie. Inne państwa w Hiszpanii i Maghrebie w epoce Abbasydów	100
Kalifat Abbasydów od 1055 do 1258: walka dwóch ideologii religijno-politycznych, sunnizmu i szyizmu, o panowanie nad społecznością islamu. Fatymidzi i Karmaci, Seldżuci i Ajjubidzi	119
5. PRAWO ISLAMU — SZARI'A. PRAWO KORANU I SUNNY	123
Ogólna charakterystyka prawa muzułmańskiego	125
Najważniejsze pojęcia w nauce prawa muzułmańskiego — <i>szari'a</i> i <i>fikh</i> , <i>sunna</i> i <i>hadith</i> . Określenie ich zakresu znaczeniowego	130
<i>Sunna</i> dawnych Arabów-Beduinów i sytuacja prawna muzułmańskiej gminy Medyny za życia Proroka i „kalifów sprawiedliwych”	134
Koran i <i>sunna</i> jako źródła prawa muzułmańskiego	141
Sytuacja prawa muzułmańskiego za Omajjadów i rola tych władców w jego dalszym rozwoju	147
6. ROZKWIT NAUKI PRAWA MUZUŁMAŃSKIEGO — FIKH. POWSTANIE SUNNICKICH SZKÓŁ PRAWNICZYCH — MADHAHIB. ZAKOŃCZENIE „WYSIĘKU TWÓRCZEGO” — IDŽTIHAD I OKRES NAŚLADOWNICTWA — TAKLID	152
Trudne narodziny nauki prawa muzułmańskiego za Omajjadów: nowe źródła i metody prawników; ścieranie się różnych poglądów	154
Pierwsi znani prawnicy muzułmańscy za Omajjadów; „dawne szkoły”	158
Sytuacja prawa muzułmańskiego za Abbasydów: związanie się władzy państwowej z prawnikami i popieranie ich twórczości	161
Abu Hanifa — twórca szkoły hanafickiej i Malik ibn Anas — twórca szkoły malikickiej. Walka tradycjonalistów z prawnikami spekulatywnymi	167
Muhammad ibn Idris asz-Szafi'i (767—820) i jego teoria o „zasadach prawa i jego gałęziach”. Ahmad ibn Hanbal (780—855) i Dawud ibn Chalaf az-Zahiri (zm. 883) — przedstawiciele skrajnych tradycjonalistów	175
Doktryny prawne szyickie i charydżyckie	183
7. GŁÓWNE DZIAŁY PRAWA MUZUŁMAŃSKIEGO: PRAWO PUBLICZNE, PRAWO NARODÓW, PRAWO KARNE I CYWILNE — ICH CHARAKTER I SFERA DZIAŁANIA W SPOŁECZNOŚCI ISLAMU	185

Prawo publiczne: państwo, teoria kalifatu i imamat	183
Muzułmańskie prawo narodów	194
Prawo karne w islamie	197
Uwagi ogólne o muzułmańskim prawie cywilnym i jego dziedzinach zastosowania	200
Organizacja sądownictwa w dawnym islamie	203
8. SYSTEM TEOLOGII MUZULMAŃSKIEJ. SUFIZM. ETYKA ISLAMU	
	206
Powstanie systemu teologii muzułmańskiej w IX—XI w.	207
Sufizm, czyli mistycyzm muzułmański	219
Moralność i etyka w islamie	216
9. SPOJRZENIE NA HISTORIĘ PAŃSTW MUZULMAŃSKICH OD POŁOWY XIII DO XIX W.	
	222
Świat arabski po upadku Abbasydów do XVI w.: Mamelucy w Egipcie i Syrii, królestwo Granady w Hiszpanii	223
Mongolowie w Iranie i ich państwa muzułmańskie: Ilchanidzi (1227—1335) i Timuridzi (1387—1502)	228
Islam i dynastie muzułmańskie w Indiach: Ghaznawidzi (962—1186), Ghorydzi (1186—1206), sułtanat delhijski (1206—1526), dynastia timuridzka Wielkiego Mogoła (1526—1857)	234
Islam i kultura muzułmańska w Indiach	242
Państwo Turków Osmańskich (około 1300—1923/1924). Sułtanat i kalifat: XIV—XIX w.	252
Powstanie niepodległego państwa muzułmańskiego — Afganistanu	262
10. PRAWO ISLAMU W PAŃSTWACH MUZULMAŃSKICH W OKRESIE „NAŚLADOWNICTWA” — TAKLID (DO XIX W.)	
	264
Prawo sunnickie i prawo szyickie oraz ich możliwość dalszego rozwoju po okresie klasycznym	264
Organizacja społeczno-polityczna społeczności sunnickiej w Indiach i jej stosunek do kalifatu. Prawo muzułmańskie i jego znaczenie na obszarze Indii od VIII do XIX w.	268
Prawo muzułmańskie i zarządzenia sułtańskie — <i>kanun-name</i> — w państwie osmańskim od XIII do XIX w	276
11. ISLAM W XIX I W XX W. PRZEJŚCIE OD ŚREDNIOWIECZA DO NOWOCZESNOŚCI: PAŃSTWO, PRAWO I RELIGIA	
	286
Wkroczenie państw europejskich na arenę polityczną świata islamu, rozkład i upadek imperiów muzułmańskich o strukturze średniowiecznej. Państwa muzułmańskie dawne i nowe w wieku XIX i XX	286
Upadek imperium osmańskiego	287

Odrodzenie świata arabskiego i powstanie niepodleg- łych państw arabskich	291
Persja—Iran i Afganistan	299
Powstanie idei i państwa muzułmańskiego — Pakistanu Zjednoczona Republika Indonezji — społeczność mu- zumańska. Federacja Malezji	300
Modernizm w prawie islamu, czyli prawo muzułmańskie w konfrontacji z prawem europejskim: kodyfikacja prawa muzułmańskiego i wprowadzenie kodeksów euro- pejskich	307
Nowe prądy i tendencje w islamie w XIX i XX w.	320
Arabia i wahhabizm	322
Wali-Ullah, reformator muzułmański w Indiach i jego następcy	323
Wahhabizm indyjski	325
Syed Ahmad Khan i „ruch z Aligarh”; wpływy euro- pejskie w islamie indyjskim	326
Dżamal ad-Din al-Afghani i rewolucyjny modernizm muzułmański	333
Muhammad'Abduh i modernizm egipski	334
Dżama'a Ichwan al-Muslimin — „Stowarzyszenie Braci Muzułmańskich”	338
12. SPOJRZENIE NA ISLAM W CZARNEJ AFRYCE	343
ZAKOŃCZENIE	350
PRZYPISY	353
BIBLIOGRAFIA	355